

ÚVOD	9
1. ETYMOLOGICKÝ PŮVOD SLOVA SUBSIDIARITA A HISTORICKÝ VÝVOJ SUBSIDIARITY DO POČÁTKU 20. STOLETÍ	17
1.1 Etymologický původ subsidiarity a její stručná charakteristika	17
1.2 Historický vývoj pojetí subsidiarity do počátku 20. století	23
1.2.1 Tradice starověkého Řecka a Říma	23
1.2.2 Vývoj v rámci církevního práva	24
1.2.3 Filozofové společnosti	29
1.2.4 Pojetí federalismu	33
2. SUBSIDIARITA V RÁMCI INTEGRAČNÍHO PROCESU AŽ DO POČÁTKU 90. LET 20. STOLETÍ	37
2.1 Diskuse probíhající do poloviny 80. let 20. století	37
2.1.1 Tindemansova zpráva (1976)	40
2.1.2 McDougallova zpráva (1977)	41
2.2 Návrh smlouvy o vytvoření Evropské unie (1984)	42
2.3 Jednotný evropský akt (1987)	46
2.4 Další iniciativy na půdě ES do roku 1990	47
2.4.1 Zpráva Tommasa Padoa – Schiopy (1987)	47
2.4.2 Delorova zpráva (1989)	49
2.4.3 Sociální charta (1990)	50
2.4.4 Zpráva Giscarda d'Estainga (1990)	51
3. POSTOJE ČLENSKÝCH STÁTŮ K PRINCIPU SUBSIDIARITY V PRŮBĚHU MEZVLÁDNÍ KONFERENCE AŽ PO VSTUP MAASTRICHTSKÉ SMLOUVY V PLATNOST (1990–93)	53
3.1 Spolková republika Německo	55
3.1.1 Východiska Spolkové republiky Německo pro mezvládní konferenci s ohledem na postoj k principu subsidiarity	55
3.1.2 Vztah Německa ke Společenstvím	58
3.1.3 Postoj Německa k principu subsidiarity v průběhu mezvládní konference 1991	59
3.2 Velká Británie	63
3.2.1 Východiska Velké Británie pro mezvládní konferenci s ohledem na postoj k principu subsidiarity	63
3.2.2 Vztah Velké Británie k EU	64
3.2.3 Postoj Velké Británie k principu subsidiarity v průběhu mezvládní konference 1990–91	67
3.3 První skupina – Francie a Dánsko (Irsko)	70
3.3.1 Francie	70
3.3.2 Dánsko	73
3.3.3 Irsko	77
3.4 Druhá skupina – Benelux	78
3.4.1 Belgie	78
3.4.2 Nizozemsko	80
3.4.3 Lucembursko	81
3.5 Třetí skupina – jižní dimenze Společenství	82
3.5.1 Španělsko	82
3.5.2 Portugalsko	83

3.5.3 Řecko.....	84
3.5.4 Itálie.....	84
4. POSTOJE NĚKTERÝCH ORGÁNŮ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ K PRINCIPU SUBSIDIARITY V PRŮBĚHU MEZIVLÁDNÍ KONFERENCE AŽ PO VSTUP MAASTRICHTSKÉ SMLOUVY V PLATNOST (1990–93)	87
4.1 Evropský parlament	87
4.2 Komise	90
4.2.1 Prohlášení Komise o principu subsidiarity	91
4.3 Rada ministrů.....	95
4.4 Evropská rada.....	97
4.4.1 Edinburské zasedání Evropské rady (prosinec 1992).....	104
4.5 Dohoda mezi institucemi o implementaci principu subsidiarity (říjen 1993)	106
5. SUBSIDIARITA VE SMLOUVĚ O EU (MAASTRICHTSKÉ SMLOUVĚ)	108
5.1 Ustanovení Maastrichtské dohody týkající se subsidiarity	110
5.1.1 Preambule Smlouvy o Evropské unii, články A a B Smlouvy o Evropské unii („ever closer Union“).....	110
5.1.2 Článek 3b Smlouvy zakládající Evropské společenství.....	112
5.1.3 Ostatní články Maastrichtské smlouvy s implicitním obsahem principu subsidiarity..	121
5.2 Některé další aspekty spojené s principem subsidiarity.....	122
5.2.1 Princip subsidiarity versus princip nadřazenosti evropského práva (tzv. princip prekluze pravomocí).....	122
5.2.2 Princip subsidiarity versus přímá aplikovatelnost evropského práva	123
5.2.3 Princip subsidiarity versus zásady článku 235 a 5 Maastrichtské smlouvy.....	124
6. POSTOJE NĚKTERÝCH INSTITUCÍ EVROPSKÉ UNIE A ČLENSKÝCH STÁTŮ K PRINCIPU SUBSIDIARITY V PRŮBĚHU MEZIVLÁDNÍ KONFERENCE 1996–1997	126
6.1 Postoje orgánů Evropské unie.....	127
6.1.1 Evropský parlament	127
6.1.2 Komise.....	128
6.1.3 Rada.....	129
6.1.4 Výbor regionů.....	130
6.1.5 Reflexní skupina	131
6.1.6 Evropská rada	132
6.2 Postoje členských států.....	133
6.2.1 Německo a Rakousko.....	133
6.2.2 Velká Británie a Irsko.....	137
6.2.3 Francie a severní skupina	139
6.2.4 Benelux	141
6.2.5 Jižní skupina.....	143
6.3 Závěry mezivládní konference 1996–97	146
7. SUBSIDIARITA V AMSTERODAMSKÉ SMLOUVĚ.....	148
7.1 Protokol o používání zásad subsidiarity a proporcionality	149
7.1.1 Deklarace přijaté k Amsterodamské smlouvě.....	155
7.1.2 Inspirace Edinburskými závěry Evropské rady (1992) a význam Amsterodamského protokolu.....	156
8. VYJEDNÁVÁNÍ O PODOBĚ PRINCIPU SUBSIDIARITY PŘED PŘIJETÍM NÁVRHU SMLOUVY O ZALOŽENÍ ÚSTAVY PRO EVROPU, RESP. LISABONSKÉ SMLOUVY A JEJICH ZNĚNÍ	159
8.1 Vyjednávání před mezivládní konferencí 2004.....	159
8.2 Východiska k reformě subsidiarity – kompromis dosažený členskými státy a institucemi EU.....	162

8.3 Subsidiarita v Návrhu smlouvy o založení Ústavy pro Evropu.....	164
8.3.1 Protokol o používání zásad subsidiarity a proporcionality.....	164
8.4 Subsidiarita v Lisabonské smlouvě.....	166
8.4.1 Určení výlučných pravomocí.....	166
8.4.2 Test subsidiarity.....	167
8.4.3 Kontrola dodržování principu subsidiarity.....	168
9. SUBSIDIARITA V PRAXI EVROPSKÉ UNIE.....	171
9.1 Pravomoc Soudního dvora Evropské unie při výkladu principu subsidiarity.....	171
9.1.1 Je subsidiarita soudně obhajitelná?.....	172
9.1.2 Case-law Soudního dvora týkající se subsidiarity.....	176
9.2 Pravidelné zprávy Komise o aplikaci principu subsidiarity.....	181
9.2.1 Obecná struktura zpráv.....	182
9.2.2 Zprávy z let 1993–1996.....	183
9.2.3 Zprávy z let 1997–2009.....	185
ZÁVĚR.....	189
SEZNAM LITERATURY.....	195
SEZNAM PŘÍLOH.....	203
SEZNAM ZKRATEK.....	231
SEZNAM TABULEK	
Tabulka č. 1	
Mezivládní konference 1996–97 – pozměňovací návrhy k principu subsidiarity a implementace článku 3b (shrnutí).....	133
Tabulka č. 2	
Mezivládní konference 1996–97 – pozměňovací návrhy k principu subsidiarity a implementace článku 3b (shrnutí).....	145
Tabulka č. 3	
Mezivládní konference 1996–97 – kontrola dodržování principu subsidiarity národními parlamenty (shrnutí).....	147
REJSTŘÍK.....	232